

COMITETUL DE MONITORIZARE A PROGRAMULUI REGIONAL SUD-EST

DECIZIA nr. 6 din 20.06.2023

privind aprobarea criteriilor de eligibilitate si selectie aplicabile Prioritatii 4 - O regiune accesibila, Obiectivul Specific 3.2 Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere, Actiunea 4.1 Investiții destinate reabilitării și modernizării infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T

În temeiul prevederilor art 38-40 din Regulamentul (UE) 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune, Fondul pentru o Tranziție Justă și Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru Azil, Migrație și Integrare, Fondului pentru Securitate Internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru Managementul Frontierelor și Politica de Vize

Comitetul de monitorizare a Programului Regional Sud-Est adoptă prezenta decizie:

Art. 1. Se aprobă Criteriile de eligibilitate si selectie aplicabile Prioritatii 4 - O regiune accesibila, Obiectivul Specific 3.2 Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere, Actiunea 4.1 Investiții destinate reabilitării și modernizării infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T.

Art. 2. Detalierea criteriilor de eligibilitate si selectie este cuprinsă în Anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

Luminita MIHAILOV

Director general ADR SE

PRESEDINTE CM PR SE

PROGRAMUL REGIONAL SUD-EST 2021-2027

Obiectiv de politică 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității

Prioritatea 4 - O regiune accesibilă

Obiectiv Specific 3.2 Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Actiunea 4.1 Investiții destinate reabilitării și modernizării infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T

Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T

Apel PRSE/4.1/1/2023

Eligibilitatea solicitanților și a partenerilor

- **Solicitanți eligibili**
 - A. **Unitățile Administrativ-Teritoriale (UAT) Județ**, definite conform Ordonanței de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare
 - B. **Parteneriate între:**
 - UAT Județ(e) și Municipiu(i)/ Oraș(e)/ Comună(e);
 - Două sau mai multe UAT Județ.

În cazul în care traseul drumului județean parcurge municipiu/oraș/comuna, se va încheia un Acord de Parteneriat între UAT Județ și UAT municipiu/oraș/comună, doar dacă proiectul vizează investiții situate pe un teren aflat în proprietatea respectivei localități (de ex pentru a realiza/moderniza piste de biciclete, trotuare, stații de călători etc).

- **Solicitantul/ Membrii parteneriatului, precum și reprezentanții legali ai acestora care își exercită atribuțiile de drept îndeplinesc condițiile de eligibilitate, respectiv nu se încadrează în situațiile de excludere (la depunerea cererii de finanțare și în etapa contractuală) prezentate în Declarația unică**
- **Drepturi asupra imobilului obiect al proiectului, la data depunerii cererii de finanțare, precum și pe o perioadă de minim 5 ani de la data plății finale (așa cum reiese din documentele depuse) – drepturi reale, pentru care poate fi acordat dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu legislația în vigoare.**

Aceste drepturi asupra imobilelor trebuie să confere solicitantului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu legislația în vigoare la data emiterii Autorizației de construire. Definirea drepturilor reale anterior menționate se realizează în conformitate cu prevederile Codului Civil și cu legislația aplicabilă.

În cazul **dreptului de administrare**, se face referire la dreptul de administrare, ca drept real, aferent proprietății publice, prevăzut de art. 866 și urm. din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În extrasul de carte funciară trebuie înscris dreptul de administrare încă de la depunerea cererii de finanțare.

În cazul **dreptului administrare temporară**, pentru acele situații în care solicitantul, inclusiv partenerul, nu are posibilitatea obținerii dreptului de proprietate de administrare sau de suprafață, după caz (spre exemplu, în conformitate cu prevederile art. 25, alin. (8) din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare sau art. XII din OUG 171/2022).

- conform prevederilor art. 25 alin. (8) din *Legea apelor* nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în scopul implementării acestor proiecte se conferă beneficiarilor proiectelor un drept legal de administrare temporară asupra terenurilor din domeniul public al apelor, fără a face anterior dovada deținerii terenului, exclusiv pe durata implementării și monitorizării proiectelor prevăzute în contractele de finanțare. Dreptul de administrare temporară asupra terenurilor se înscrie în cartea funciară și se radiază din cartea funciară la solicitarea beneficiarilor publici care

implementează proiecte. Dreptul de administrare temporară încetează odată cu finalizarea duratei de implementare sau, după caz, finalizarea duratei de monitorizare a proiectului. Dreptul legal de administrare temporară se consemnează în avizul de gospodărire a apelor și încetează la data finalizării duratei de implementare sau, după caz, la data finalizării duratei de monitorizare a proiectelor.

- conform prevederilor art. XII alin. (1) din OUG 171/2022, în scopul implementării acestor proiecte, se conferă beneficiarilor proiectelor un drept legal de administrare temporară asupra terenurilor din domeniul public al statului, constituit pe baza unui protocol de delegare încheiat între administratorul de drept și beneficiarul proiectului, exclusiv pe durata implementării și monitorizării prevăzută în contractele de finanțare aferente proiectelor. Dreptul de administrare temporară asupra terenurilor se înscrie în cartea funciară și se radiază din cartea funciară, la solicitarea beneficiarilor care implementează proiectele. Dreptul de administrare temporară încetează odată cu finalizarea duratei de implementare sau, după caz, finalizarea duratei de monitorizare a proiectului. Prin protocolul de delegare se stabilesc: denumirea și datele de identificare ale părților protocolului; obiectul protocolului, respectiv dreptul de administrare temporară delegat în favoarea beneficiarului; durata protocolului și a dreptului de administrare temporară; drepturi și obligații ale beneficiarului, cu respectarea regimului categoriei de folosință a terenului, conform legislației incidente; situația și delimitarea terenului care face obiectul protocolului și datele de identificare ale acestuia; starea în care se află terenul; obligații ale implementatorului privind respectarea regulilor de eligibilitate ale finanțatorului și privind obligativitatea asigurării pistei de audit și asigurarea disponibilității documentelor, în conformitate cu prevederile contractelor de finanțare; alte categorii de informații necesare pentru delegarea dreptului de administrare temporară și implementarea proiectului.
- conform art. XII alin. (5) dacă prin implementarea proiectului de infrastructură s-au generat active, respectiv bunuri care nu fac obiectul activității administratorului de drept stabilit conform legii, protocoalele de delegare prevăzute la alin. (1) se pot încheia pe perioada existenței activelor sau bunurilor generate ca urmare a implementării proiectului. Pe perioada în care s-a delegat dreptul de administrare temporară, autoritățile administrației publice locale exercită atribuțiile specifice calității de administrator, respectiv desfășoară activități de mentenanță/reparații/investiții și alte categorii de activități și suportă din bugetele proprii cheltuielile generate de aceste activități.

Demararea exproprierilor pentru cauza de utilitate publică

La data depunerii cererii de finanțare se poate accepta depunerea documentelor justificative privind inițierea procedurii de expropriere pentru terenurile afectate de intervențiile necesare, respectiv hotărârea autorității publice privind declanșarea procedurii de expropriere, urmând ca în termen de maxim un an de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare să fie depuse actele doveditoare ale dreptului de proprietate (decizia de expropriere și extrasul de carte funciară din care să reieasă intabularea imobilului/imobilelor), în caz contrar contractul fiind reziliat.

Notă! Imobilul/imobilele (în conformitate cu prezentul criteriu de eligibilitate) care fac obiectul proiectului, care implică execuția de lucrări de construcții, îndeplinește/ îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- să fie libere de orice sarcini sau interdicții ce afectează implementarea operațiunii;
- să nu facă obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești;
- să nu facă obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Imobilul este definit conform Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, cu modificările și completările ulterioare, și prin acest termen se înțelege terenul, cu sau fără construcții, de pe teritoriul unei unități administrativ-teritoriale, care se identifică printr-un număr cadastral unic.

Pentru elementele de mai sus, nu vor conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare, acele limite ale dreptului de proprietate care nu sunt incompatibile cu realizarea activităților proiectului (de ex. servituți legale, servitutea de trecere cu piciorul etc).

Fiecare caz în parte va fi analizat la nivelul AM PR Sud Est, în cadrul etapei de verificare a conformității administrative și eligibilității. Garanțiile reale asupra imobilelor (ex. ipoteca etc.) sunt considerate incompatibile cu realizarea proiectelor de investiții în cadrul PR SE 2021-2027.

Proiectul devine neeligibil dacă intervine o hotărâre judecătorească definitivă (privind imobilul) până la finalizarea perioadei de durabilitate.

Notă! Pentru cazuri particulare, vor fi acceptate și alte documente legale (Legi, Ordonanțe, Hotărâri de Guvern, Ordine ale Miniștrilor, Hotărâri ale Consiliilor Locale sau Județene, etc.) prin care să se dovedească deținerea drepturilor menționate mai sus (după caz), precum și dreptul de execuție a lucrărilor.

De asemenea, în scopul realizării investițiilor de interes și utilitate publică se pot încheia Protocoale cu alte instituții - Apele Române, CFR, CNAIR, etc.- în cazul în care este necesar, în conformitate cu legislația în vigoare.

De ex, solicitantul poate încheia un protocol privind utilizarea terenurilor din domeniul public al apelor, cu Administrația Națională „Apele Române”, prin Administrația Bazinală de apă conform prevederilor art. 25 alin. (5) din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare. Conținutul-cadru al acestui protocol este aprobat prin Ordinul MMAP nr. 1.708 din 10 septembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare. În acest caz, ANAR nu are calitatea de partener în proiect.

Aceste instituții nu vor fi parteneri în cadrul proiectului.

Pentru toate proiectele de investiții publice, solicitantul are obligația, în condițiile și la termenele din Ghidul Solicitantului, în etapa de contractare, respectiv nu mai târziu de semnarea contractului de finanțare/emiterea deciziei de finanțare, de a face dovada unui drept real fără sarcini asupra bunurilor imobile care fac obiectul cererii de finanțare. În situația în care, în etapa de contractare, beneficiarul nu demonstrează că este titularul dreptului real principal cererea de finanțare poate fi respinsă.

Dreptul de proprietate, respectiv drepturile reale principale, după caz, nu pot fi grevate de sarcini, nu pot face obiectul unor garanții, cesionări și nici a unei alte forme de sarcini care ar

putea afecta dreptul de proprietate, respectiv dreptul real principal, după caz, al solicitantului pe perioada de implementare și/sau perioada în care este asigurat, respectiv caracterul durabil, reglementat la art. 65 din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare, al proiectului care face obiectul contractului de finanțare/deciziei de finanțare, după caz.

- **Solicitantul/partenerii va trebui să dovedească că poate să asigure caracterul durabil al investiției în conformitate cu art. 65 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021**

Perioada pentru care este conferit dreptul asupra imobilului obiect al proiectului solicitanților eligibili și/sau partenerilor acestora trebuie să fie acoperitoare pentru durată menționată la articolul 65 din RDC în vederea asigurării caracterului durabil al investiției, respectiv o perioadă de 5 ani de la data efectuării plății finale în cadrul contractului de finanțare. Această perioadă se va calcula estimativ, luându-se în considerare perioada derulării procesului de evaluare, selecție și contractare, perioada de implementare a proiectului și respectiv de efectuare a plății finale, la care se adaugă perioada de 5 ani anterior menționată.

Solicitantul, în cazul în care va primi finanțare din PR SE 2021-2027, pentru investiții în infrastructură, trebuie ca în perioada de durabilitate:

- să mențină investiția realizată (asigurând mentenanța și serviciile asociate necesare);
- să nu realizeze o modificare asupra calității date de dreptul real detinut asupra infrastructurii, decât în condițiile prevăzute în contractul de finanțare;
- să nu realizeze o modificare substanțială care afectează natura, obiectivele sau condițiile de realizare și care ar determina subminarea obiectivelor inițiale ale investiției. Aceste elemente constituie clauze de reziliere a contractelor de finanțare.

- **Solicitantul are capacitatea financiară de a asigura:**

- contribuția proprie la valoarea eligibilă a proiectului (minim 2% din valoarea cheltuielilor eligibile);
- finanțarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului, unde este cazul;
- resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor eligibile;
- resursele financiare necesare asigurării costurilor de funcționare și întreținere a investiției și serviciile asociate necesare, în vederea asigurării sustenabilității financiare a acesteia, pe perioada de durabilitate a contractului de finanțare.

Eligibilitatea proiectului/activitatilor

- **Încadrarea proiectului și a activităților sale privind investițiile în acțiunile specifice sprijinite în cadrul Obiectivului Specific**

În conformitate cu descrierea acțiunilor și a activităților, investițiile care vizează **modernizarea și/sau reabilitarea rețelei de drumuri județene existente** trebuie să contribuie la îmbunătățirea parametrilor relevanți- creșterea siguranței rutiere, portanței etc.

Descărcările rutiere la autostrăzi sau drumuri expres aflate pe rețeaua TEN-T se vor finanța doar în cazul în care autostrada/drumul expres la care se propune conectarea este finalizat și doar în cazul în care se obține acordul administratorului drumului.

Proiectele depuse pot să prevadă acțiuni/activități de construire/modernizare/reabilitare/extindere a:

- unui tronson/segment de drum județean, inclusiv a pasajelor/nodurilor rutiere care asigură conectivitatea drumurilor județene la rețeaua TEN-T, sau a mai multor tronsoane/segmente de drum județean sau de drumuri județene;
- unui drum județean sau a mai multor drumuri care se încadrează în categoria de drumuri județene, după caz;
- a unui drum județean/ mai multor drumuri județene și a unuia sau mai multor tronsoane/segmente de drum județean/drumuri județene;

Pentru asigurarea sinergiei investițiilor, precum și a continuității traseului, există posibilitatea intercalării de segmente de drum județean modernizate deja sau în curs de modernizare prin POR 2007-2013, POR 2014-2020 sau prin alte surse de finanțare.

În cazul în care proiectul prevede modernizarea unor DJ sau tronsoane (segmente) de DJ între care este (sunt) intercalat(e) segment(e) de DJ realizat(e) sau în curs de realizare din alte surse de finanțare, asigurând continuitatea proiectului, precum și conectarea la rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, este necesar ca prin Hotărârea de aprobare a indicatorilor tehnico – economici ai investiției să se asume faptul că la momentul recepției lucrărilor implementate prin proiectul finanțat prin PR SE, întregul traseu va fi funcțional, în stare bună, în integralitatea sa (inclusiv tronsoanele finanțate din alte surse de finanțare).

În cazul excepțional în care traseul propus este întrerupt de un sector de drum național, starea tehnică a segmentului intercalat de DN va fi comunicată de administratorul drumului național respectiv și va fi anexată documentației, iar traseul va fi considerat continuu.

Traseul trebuie să aibă caracter continuu, dar nu neapărat liniar, putând asigura astfel accesul unui număr relevant de comunități locale.

Drumul(rile) județean(e) care se intersectează cu coridorul TEN-T asigură **conectivitatea directă**, iar drumul(rile) județean(e) care realizează legătura la un coridor TEN-T prin intermediul unui drum național modernizat reprezintă **conectivitatea indirectă**. Un traseu compus din mai multe drumuri județene trebuie să aibă un caracter continuu și să îndeplinească aceleași condiții.

Caracterul continuu este demonstrat și în cazul tronsoanelor propuse spre modernizare/reabilitare intercalate cu sectoare deja modernizate/reabilitate, sau în curs de modernizare/reabilitare (de ex. tronsoane modernizate/reabilitate sau în curs de modernizare/reabilitare prin POR 2007-2013 sau POR 2014-2020).

Starea bună a drumului pentru tronsoanele finanțate din alte surse de finanțare înseamnă cel puțin drum acoperit cu asfalt, beton sau pavaj care nu prezintă faianțări pe mai mult de 10% din suprafața totală a segmentului respectiv, sau denivelări/gropi/spărturi în carosabil care duc la reducerea accentuată a vitezei de deplasare.

Conectivitatea indirectă prin intermediul unui drum național este înțeleasă în sensul în care drumul județean sau traseul compus din mai multe drumuri județene se intersectează sau se continuă printr—un drum național modernizat (modernizat-conform definițiilor din literatura de specialitate - drumul care are partea carosabilă acoperită cu una din următoarele categorii de îmbrăcămînți: beton-ciment, asfaltice de tip greu și mijlociu și pavaje) care asigură conectivitatea la un coridor TEN-T rutier. În cazul județelor aflate la limita altei regiuni de dezvoltare, coridorul TEN-T se poate afla și în regiunea de dezvoltare vecină.

Termenul de drum național acoperă următoarele situații :

1. Drum național cu indicativ numeric sau indicativ numeric și literal, sau 2 drumuri naționale aflate în continuitate cu același indicativ numeric;
2. Drumuri naționale aflate în continuitate, definite cu o singură denumire în cadrul MPGT.

Devine ne-eligibil un proiect care în urma implementării nu conduce la atingerea obiectivelor privind conectivitatea directă sau indirectă la coridoarele TEN T; beneficiarul va returna din surse proprii sumele virate de către AM PR SE.

Devine ne-eligibil un proiect care în urma implementării nu asigură funcționalitatea (starea bună) integrală a drumului respectiv, inclusiv a tronsoanelor de drum finanțate din alte surse; beneficiarul va returna din surse proprii sumele virate de către AM PR SE.

Starea bună a drumului pentru tronsoanele finanțate din alte surse de finanțare înseamnă cel puțin drum acoperit cu asfalt, beton sau pavaj care nu prezintă faianțări pe mai mult de 10% din suprafața totală a segmentului respectiv, sau denivelări/gropi/spărturi în carosabil care duc la reducerea accentuată a vitezei de deplasare.

Tipuri de activități eligibile în cadrul apelului:

- Modernizarea și reabilitarea drumurilor județene (pentru îmbunătățirea parametrilor relevanți - creșterea siguranței rutiere, portanței etc) care asigură conectivitatea, directă (DJ/trasee compuse din mai multe DJ legate direct) sau indirectă (DJ/trasee legate de rețea prin intermediul unui DN modernizat) cu rețeaua TEN-T, inclusiv prin:

- construirea/modernizarea/reabilitarea sensurilor giratorii, pasarelelor pietonale, a pasajelor rutiere, poduri și podețe, acces la proprietăți - aflate în domeniul public, precum și a stațiilor pentru transport public pe traseul DJ;
- construirea lucrărilor noi de artă ca parte a DJ, în funcție de soluțiile tehnice propuse;
- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru participanții la trafic sau măsuri pentru creșterea siguranței rutiere precum: măsuri de siguranță pasivă (atenuatori de impact și parapete de ghidare), semnalizarea acustică și vizuală a sectoarelor de drum periculoase și obstacolelor prin utilizarea energiei verzi (benzi rezonatoare, limitatoare de viteză etc.), construire de pasaje denivelate, construire/amenajare de senzori giratorii;
- măsuri de prevenire a incidentelor/accidentelor cauzate de fauna sălbatică (pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.), construirea pasarelelor pietonale, acțiuni pentru siguranța rutiera pentru pietoni și bicicliști etc;
- realizarea de investiții specifice destinate mediului și rezilienței la măsuri climatice (în special plantări de aliniamente de arbori și arbuști în exteriorul amprizei drumului), precum și măsuri de reducerea impactului asupra ariilor protejate prin realizarea, refacerea coridoarelor ecologice în scopul asigurării conectivității laterale.

- construirea/ modernizarea/ reabilitarea/extinderea de pasaje/noduri rutiere pentru a asigura conectivitatea la rețeaua TEN-T. Construirea de pasaje/noduri rutiere este eligibilă doar pentru asigurarea conectivității directe a drumurilor județene la rețeaua TEN-T;
- construirea/modernizarea stațiilor de transport public aflate pe traseul DJ, iar în localitățile deservite de DJ măsuri privind asigurarea unui acces facil către gările feroviare, fluviale, îmbunătățind conexiunile multimodale.

Activitățile eligibile enumerate mai sus nu sunt limitative, alte activități de tipul celor de mai sus pot fi considerate eligibile dacă se încadrează în limitele activităților sprijinite prin PR SE și dacă solicitantul justifică necesitatea derulării lor în scopul implementării proiectului.

- **Încadrarea valorii proiectului în limitele valorilor minime și maxime eligibile**

Valoare minimă eligibilă: 10.000.000 Euro

Valoare maximă eligibilă: 80.000.000 Euro

- **Perioada de implementare a activităților proiectului nu depășește 31 decembrie 2029**

Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul contractării proiectului.

Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 873/2022 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021—2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, una dintre condițiile de eligibilitate a cheltuielilor se referă la angajarea și plata cheltuielilor în condițiile legii între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2029, cu respectarea perioadei de implementare stabilite prin contractul de finanțare.

Perioada de implementare a proiectului nu va include perioada de procesare a cererii de rambursare finale și efectuarea plății aferente acesteia.

- **Încadrarea în documentele strategice relevante (lista de proiecte aprobată prin Hotărârea CDR).**

Traseul propus în cererea de finanțare este priorizat prin Hotărârea Consiliului de Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, la data depunerii cererii de finanțare.

- **Proiectul respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, gen, nediscriminarea și accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități**

În procesul de pregătire, contractare, implementare și valabilitate a contractului de finanțare, solicitantul a respectat și va respecta:

- legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul egalității de șanse, de gen, nediscriminării și accesibilității persoanelor cu dizabilități;

- legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul dezvoltării durabile, protecției mediului și eficienței energetice;
- Carta drepturilor fundamentale;
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilitati.

Egalitatea de șanse, de gen, nediscriminare și accesibilitate:

a) Proiectul implementează măsuri în ceea ce privește egalitatea de șanse, nediscriminarea conform legislației naționale în vigoare în corelare cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

b) Proiectul prevede măsuri de accesibilizare a infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (art. 9).

Dezvoltare durabilă și eficiență energetică:

Proiectul prevede măsuri care conduc la respectarea cerințelor privind protecția mediului pentru promovarea dezvoltării durabile, care se referă la utilizarea surselor de energie curată, economie circulară, inclusiv prevenirea și reciclarea deșeurilor, prevenirea și controlul poluării asupra aerului, apei, solului, protecția resurselor de apă, protecția și conservarea biodiversității.

În cadrul Declarației unice, solicitantul declară că va respecta obligațiile prevăzute în legislația comunitară și națională în domeniul dezvoltării durabile, egalității de șanse, nediscriminării și accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și alte acțiuni suplimentare (dacă este cazul).

- **Proiectul integrează* măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice respectând Orientările tehnice ale Comisiei Europene referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice**

* integrarea vizeaza inclusiv situatia in care masurile de adaptare sunt incluse in cererea de finantare iar masurile de atenuare (compensare) au fost/vor fi incluse in cereri de finantare depuse/ce vor fi depuse in alte actiuni din cadrul PR SE 2021-2027, respectiv Actiunea 2.3 Dezvoltarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene si/sau Actiunea 4.1 B Instalarea de puncte de realimentare/ reîncărcare pentru vehicule electrice pe traseele drumurilor județene.

Investițiile în infrastructură care au o durată de viață preconizată de cel puțin 5 ani trebuie să demonstreze imunizarea față de schimbările climatice în conformitate cu cerințele din *Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01)*.

Imunizarea la schimbările climatice este un proces care integrează măsuri de *adaptare* a schimbărilor climatice și – dacă este cazul - măsuri de *atenuare (compensare)* la schimbările climatice în dezvoltarea proiectelor de infrastructură.

Aceasta presupune:

- (a) *In etapa analizei de opțiuni - integrarea în analiza și decizia asupra opțiunii preferate (pe lângă considerentele tehnice, economice, de mediu, etc.) și a considerentele legate de impactul opțiunilor din punctul de vedere al (i) atenuării și (ii) vulnerabilității față de schimbările climatice;*
- (b) *In etapa detalierei/proiectării opțiunii preferate – integrarea măsurilor adecvate pentru (i) adaptarea și (ii) atenuarea (compensarea), în măsura în care este necesară la schimbările climatice.*

Solicitantul de finanțare va avea în vedere Metodologia privind abordarea DNSH (principiul “a nu aduce prejudicii semnificative”) și imunizarea la schimbările climatice în cadrul PR Sud - Est 2021-2027, Secțiunea dedicată investițiilor aferente Acțiunii 4.1 din PR SE (Anexa 12).

Prin urmare aceste aspecte vor fi integrate în Studiul de Fezabilitate/DALI/PT.

Documentațiile tehnico economice trebuie să aibă integrate aspecte privind imunizarea la schimbările climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01).

Comunicarea Comisiei face referire atât la proiectele pregătite de la data publicării inițiale de către Comisia Europeană, cât și la proiectele de infrastructură a căror pregătire a fost realizată înainte/în paralel cu emiterea acestor orientări (*ex. Proiectele care au finalizat evaluarea impactului asupra mediului (EIM) și care au primit aprobarea de dezvoltare cel târziu la sfârșitul anului 2021, au încheiat acordurile de finanțare necesare (inclusiv pentru finanțare din partea UE) și care vor începe lucrările de construcție cel târziu în 2022 sunt încurajate ferm să asigure o imunizare la schimbările climatice în conformitate cu aceste orientări.*)

Astfel, pentru proiectele care au fost pregătite în cursul anului 2021, iar studiul de fezabilitate a fost deja finalizat fără a integra aceste cerințe, **se va realiza Analiza privind imunizarea față de schimbările climatice, document separat anexă la cererea de finanțare.** Acest document va include etapele prezentate mai sus și va prezenta, dacă este cazul, eventualele modificări/completări față de studiul de fezabilitate/analiza cost-beneficiu pentru integrarea măsurilor și/sau a costurilor de adaptare.

Astfel, pentru proiectele dezvoltate la nivel de Proiect Tehnic - măsurile de atenuare (compensare) pot fi:

A. Include în cererea de finanțare depuse în cadrul acestui apel, astfel:

- a) Include în cadrul proiectului ca urmare a completării/ revizuirii SF/ DALI și a PT care vizează modernizarea drumului județean/drumurilor județene - aceasta opțiune asigurând integrarea optimă a măsurilor de atenuare (compensare);

fie

- b) Realizate ca o investiție separată, dacă varianta anterioară nu este posibilă. În acest caz, cererea de finanțare pentru infrastructura de drumuri județene va include și investiția separată care vizează măsurile de compensare, pentru a putea fi analizată respectarea acestei cerințe în etapa de verificare a eligibilității și evaluării tehnico-economice a proiectului.

În cazul în care măsurile de imunizare nu se pot realiza în proximitatea drumului județean, există posibilitatea ca măsurile compensatorii să se realizeze pe

teritoriul aceluiași județ, cu respectarea condițiilor de eligibilitate din ghidul specific (de ex. privind regimul proprietății).

- B. Incluse în cereri de finanțare depuse/ce vor fi depuse în alte acțiuni din cadrul PR SE 2021-2027, respectiv Acțiunea 2.3 Dezvoltarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene și/sau Acțiunea 4.1 B Instalarea de puncte de realimentare/reîncărcare pentru vehicule electrice pe traseele drumurilor județene, după caz. În acest caz, în etapa de selecție se va puncta caracterul integrat al proiectului, în cazul în care proiectul este punctat cu 0, acesta va fi respins de la finanțare. Solicitantul de finanțare în cadrul acestui apel se va angaja să realizeze măsurile de atenuare (compensare) prin proiectele depuse în cadrul apelurilor ce vor fi deschise pentru cele două acțiuni mai sus menționate, nerealizarea acestora conducând la rezilierea contractului de finanțare aferent proiectului de modernizare a drumului/drumurilor județean/județene.**

Imunizarea față de schimbările climatice – în implementare și operare a investițiilor

Imunizarea infrastructurii finanțate la schimbări climatice, respectiv adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și rezistența în fața dezastrelor va fi monitorizată și pe durata implementării proiectelor, iar exploatarea și întreținerea investițiilor se va face astfel încât să asigure durabilitatea infrastructurii și standardul serviciilor cu abordarea adecvată a riscurilor climatice. Pe durata exploatarea infrastructurii create trebuie monitorizată eficient și eficace din perspectiva evenimentelor climatice.

- **Proiectul finanțat nu trebuie să fie încheiat sau implementat integral (să nu fie realizată recepția la terminarea lucrărilor) înainte de depunerea cererii de finanțare în cadrul PR SE 2021-2027, indiferent dacă toate plățile aferente au fost realizate sau nu de către beneficiar. (art. 63, al. 6 din Regulamentul al Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021**

Nu sunt eligibile investițiile care au fost finalizate din punct de vedere fizic (ex. a fost efectuată recepția la terminarea lucrărilor) până la momentul depunerii cererii de finanțare.

Contractele de achiziție publică trebuie să fi fost încheiate după data de 01.01.2021, în caz contrar cheltuielile aferente acestora nu sunt eligibile.

Recepția la terminarea lucrărilor poate fi făcută și în perioada cuprinsă între data depunerii cererii de finanțare și data semnării contractului de finanțare, în condițiile respectării prevederilor Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021, mai sus-menționate, și în măsura în care amânarea recepției s-a făcut cu respectarea prevederilor contractului de lucrări și a legislației specifice în domeniul recepției lucrărilor de construcții (Regulamentul din 14 iunie 1994 de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 273/1994, cu modificările și completările ulterioare).

Se va evita situația în care, deși recepția la terminarea lucrărilor nu a fost realizată, investiția să fie finalizată. Tergiversarea efectuării recepției la terminarea lucrărilor numai pentru a asigura încadrarea în condițiile prezentelor apeluri de proiecte va conduce la respingerea cererii de finanțare depuse.

Recepția la terminarea lucrărilor nu trebuie amânată în afara termenului contractual și/sau legal în scopul încadrării în condițiile de eligibilitate prevăzute de Ghidul specific, fapt care poate conduce la încălcarea prevederilor reglementate prin Regulamentul nr.1060/2021, a legislației naționale în domeniul lucrărilor de construcție, precum și a principiului tratamentului egal și nediscriminatoriu în raport cu solicitanții de finanțare.

După data emiterii Ordinului de începere a lucrărilor, lucrările de intervenție/activitățile nu au beneficiat de fonduri publice din alte surse de finanțare, exceptând pe cele din fonduri proprii aferente contractului de lucrări ce face obiectul proiectului. Criteriul nu se aplică pentru lucrările de întreținere și reparații curente.

- **Referitor la obiectivul de investiții propus prin prezenta cerere de finanțare, respectiv finanțarea pentru aceleași lucrări de intervenție/activități aferente operațiunii care sunt realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiasi segment de infrastructură, altele decât cele ale solicitantului - acesta nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani* și nu beneficiază/ nu va beneficia de fonduri publice din alte surse de finanțare.**

* a se vedea mai jos modalitatea de calcul a celor 5 ani in functie de specificul proiectului, cu/fara lucrari incepute

Pentru proiectele fără lucrări începute

În această situație, în ultimii 5 ani de dinainte de data depunerii Cererii de Finanțare, proiectul propus nu a mai beneficiat de finanțare publică, pentru același tip de activități realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiasi segment de infrastructură și nu s-a aflat în perioada de garanție pentru activitățile enumerate anterior. Așadar, beneficiarul se va asigura, dacă este cazul, că a obținut recepția finală în cazul acelorași activități asupra aceleiași infrastructuri/aceluiasi segment de infrastructură ce fac obiectul proiectului, înainte de perioada celor 5 ani de dinainte de depunerea Cererii de Finanțare. De asemenea, proiectul propus nu beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare, altele decât cele ale solicitantului.

Pentru proiectele cu lucrări începute

În această situație, în ultimii 5 ani de dinainte de data emiterii Ordinului de începere a contractului de lucrări aferent (emis în mod obligatoriu după data de 1 ianuarie 2021), proiectul propus nu a mai beneficiat de finanțare publică, pentru același tip de activități realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiasi segment de infrastructură și nu s-a aflat în perioada de garanție pentru activitățile enumerate anterior.

După data emiterii Ordinului de începere a lucrărilor, proiectul nu a beneficiat de fonduri publice din alte surse de finanțare, altele decât cele ale solicitantului. În situația în care proiectul prezintă lucrări care nu se încadrează în prezenta condiție, acele lucrări vor fi considerate cheltuieli neeligibile.

- **Proiectul include măsurile de comunicare și vizibilitate, conform cerințelor din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu excepțiile stabilite prin HG 873/2022 privind stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021 - 2027 prin Fondul**

Criteriile specifice de evaluare tehnică și financiară

Secțiunea I

1. Contribuția proiectului la realizarea OS 3.2. - Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (74 puncte)

1.1 Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN T prin modernizarea drumurilor județene*(7 puncte)

Se va acorda punctaj suplimentar proiectelor în cadrul carora populația deservită de drumul(rile) județen(e) ce fac obiectul proiectului (conform celor mai recente date INS) ≥ 30.000 persoane.

1.2 Asigurarea conectivității la coridor TEN – T (6 puncte)

Se va acorda punctaj suplimentar proiectelor în cadrul carora drumul(rile) județen(e) ce fac obiectul proiectului asigură conectivitatea la 3 sau mai multe coridoare TEN T (rutiere sau rutier și feroviar/ naval-port /aeroport TEN T).

1.3 Tipul de racordare la coridorul TEN T (5 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor în cadrul carora drumul(rile) județen(e) ce fac obiectul proiectului asigură conectivitatea directă la coridorul TEN T.

1.4 Cost unitar pe km drum județean (6 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor în cadrul carora :

- ✓ **Costul unitar pe km drum județean reabilitat/ modernizat (euro/km) este mai mic sau egal cu 750.000 euro;**

* 750.000 euro este costul mediu istoric utilizat în stabilirea țintelor la indicatori; costul unitar este raportul dintre valoarea totală a investiției și numărul de km aferenți investiției.

1.5 Caracterul de unică legătură sau cea mai eficientă economic a comunităților aflate pe traseul respectiv cu coridorul TEN – T (4 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor în cadrul carora drumul - traseul reprezintă unică legătură sau cea mai eficientă economic a comunitatilor aflate pe traseul respectiv cu coridorul TEN T.

1.6 Asigurarea creșterii portanței traseului/drum județean* (4 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor în cadrul carora se prevede creșterea portanței.

1.7 Asigurarea creșterii siguranței rutiere pe traseul/drum județean și a reducerii numărului de accidente (5 puncte)

Se va acorda punctaj suplimentar proiectelor în cadrul cărora drumul(rile) județen(e) ce fac obiectul proiectului vor beneficia de elemente suplimentare sau îmbunătățite pentru siguranța circulației față de situația existentă, fundamentate prin audit de siguranța rutiera.

1.8 Stimularea transportului sustenabil (9 puncte)

Se vor puncta următoarele aspecte :

- Proiectul cuprinde piste de bicicliști nou construite sau modernizate, în lungime însumată de minim 5 km, pe traseul drumului județean ;
- Proiectul cuprinde construirea/modernizarea de stații de transport public electric, pe traseul drumului județean;
- Proiectul cuprinde trotuare/trasee pietonale, și/sau măsuri de protecție împotriva poluării fonice.

1.9 Stimularea transportului multimodal (4 puncte)

Se va acorda punctaj suplimentar proiectelor în cadrul cărora drumul județean ce face obiectul proiectului contribuie la asigurarea unei legături intermodale cu cel puțin 3 tipuri de transport.

1.10 Stimularea transportului public (3 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor în cadrul cărora proiectul vizează un drum județean/traseu deservit de transportul public de călători, iar proiectul vizează și modernizarea/construirea de stații pentru pasageri și/ sau alveole pentru mijloacele de transport public.

1.11 Proiectul vizează un drum județean/traseu care leagă zonele defavorizate/vulnerabile/izolate de centre de dezvoltare/centre economice (3 puncte)

Se va acorda punctaj proiectelor care vizează drumuri județene/trasee care leaga zonele defavorizate/vulnerabile/izolate de centre de dezvoltare/centre economice.

1.12 Proiectul vizează un drum județean/traseu care are conform studiului de trafic un trafic auto relevant (3 puncte)

Se va acorda punctaj suplimentar proiectelor care vizează drumuri județene care au un trafic existent egal sau peste 2000 de vehicule etalon pe zi.

1.13 Contribuția proiectului la teme orizontale (suplimentar fata de prevederile legale) (10 puncte)

Se vor evalua următoarele aspecte :

- Proiectul utilizează tehnologii care țin cont de utilizarea judicioasă a resurselor naturale (spre ex. de apă) ;
- Proiectul prevede crearea de facilități / adaptarea infrastructurii/ echipamentelor pentru accesul persoanelor cu dizabilități, pentru mai multe tipuri de dizabilitati (trotuare cu facilitati de deplasare pentru persoane cu dizabilitati, semafor acustic etc)- suplimentar fata de minimul legislativ ;
- Proiectul va asigura accesibilitatea unor comunități defavorizate, marginalizate, inclusiv populația roma ;
- Proiectul oferă accesibilitate către locații special destinate persoanelor care beneficiază de servicii sociale în centre rezidențiale, centre de zi etc (persoane cu nevoi speciale, persoane vârstnice etc) ;

- Proiectul prevede achiziții verzi.

1.14 Complementaritatea proiectului cu alte investiții privind infrastructura de transport realizate sau prevăzute a fi realizate din alte surse de finanțare (Fonduri UE sau Bugete naționale/locale) (5 puncte)

Se vor evalua următoarele aspecte :

- investiția în drumul(rile) județen(e) ce face obiectul proiectului este complementară cu investiții în perdele forestiere, de-a lungul drumului județean;
- investiția în drumul(rile) județen(e) ce face obiectul proiectului este complementară cu o investiție privind infrastructura de transport (investiții realizate în perioada 2007-2021 sau în implementare).

2. Gradul de pregătire/maturitate al proiectului (18 puncte)

Se va acorda punctaj mai mare proiectelor în care există posibilitatea emiterii Ordinului de începere a lucrărilor (procedura de achiziție finalizată cu contract de lucrări adjudecat sau contract de lucrări semnat).

SECȚIUNEA II (Notarea cu 0 a unui criteriu sau subcriteriu duce la respingerea proiectului)

3. Caracterul integrat al proiectului în ceea ce privesc măsurile de imunizare climatică (0/1)

Măsurile de adaptare sunt incluse în cererea de finanțare iar măsurile de atenuare (compensare) au fost/vor fi incluse în cereri de finanțare depuse/ce vor fi depuse în alte acțiuni din cadrul PR SE 2021-2027, respectiv Acțiunea 2.3 Dezvoltarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene și/sau Acțiunea 4.1 B Instalarea de puncte de realimentare/reîncărcare pentru vehicule electrice pe traseele drumurilor județene

4. Calitatea documentației tehnico-economice (0/1)

Documentația tehnică (PT) este conformă (conform Grilei de verificare a conformității administrative a doc teh)

5. Bugetul proiectului (0/3)

Vor fi evaluate următoarele aspecte :

- Costurile sunt realiste (corect estimate), suficiente și necesare pentru implementarea proiectului (Costurile pe unitatea de resurse utilizate sunt realiste și justificate de către solicitant prin citarea unor surse independente și verificabile (statistici oficiale, preturi standard etc.) sau prin rezultatele unei cercetări de piață efectuate de solicitant);
- Bugetul este complet și corelat cu activitățile prevăzute, cu resursele materiale implicate în realizarea proiectului, adică: nu există mențiuni în secțiunile privind activitățile, resursele și rezultatele anticipate din cererea de finanțare care nu au acoperire într-un subcapitol bugetar / linie bugetară; de asemenea, nu există subcapitol bugetar / linie bugetară fără corespondență în secțiunile privind activitățile, resursele și rezultatele.
- Cheltuielile au fost corect încadrate în categoria celor eligibile sau neeligibile, iar pragurile pentru anumite cheltuieli au fost respectate conform Ghidului solicitantului.

Bugetul este corelat cu devizul general și devizele pe obiecte. Exista corelare între buget și sursele de finanțare.

Lista de echipamente și/sau lucrări și/sau servicii cu încadrarea acestora pe secțiunea de cheltuieli eligibile /ne-eligibile (dacă este cazul), este corelată cu costurile cuprinse în cadrul liniilor bugetare. Toate elementele cuprinse în lista de lucrări/servicii/echipamente sunt clar identificate și detaliate. Achiziționarea lucrărilor/serviciilor/echipamentelor prevăzute în proiect este necesară și oportună, conform obiectivelor proiectului.

6. Capacitatea operațională a solicitantului și sustenabilitatea investiției (0/2)

Vor fi evaluate următoarele aspecte :

- Solicitantul dovedește capacitatea de a asigura menținerea, întreținerea, funcționarea și exploatarea investiției după încheierea proiectului și încetarea finanțării nerambursabile, pe toată durata de valabilitate a contractului de finanțare și după expirarea valabilității acestuia și identifică toate aspectele aferente sustenabilității proiectului referitoare la sustenabilitatea instituțională (structura funcțională destinată managementului), operațională (planul de mentenanță cu lucrările specifice) și financiară. Solicitantul are o strategie clară pentru monitorizarea implementării proiectului, există o clară repartizare a sarcinilor în acest sens, proceduri și un calendar al activităților de monitorizare ;
- Solicitantul identifică și detaliază posibilele riscuri în implementarea proiectului iar mecanismele de gestionare sunt clar definite și corespunzătoare. Obiectivele proiectului sunt clare și pot fi atinse în perspectiva realizării proiectului. Activitățile proiectului sunt clar identificate și detaliate și strâns corelate în cadrul calendarului de realizare, cu atribuțiile membrilor echipei de proiect și cu planificarea achizițiilor publice. Planificarea activităților (claritatea și fezabilitatea planului de acțiune al proiectului) este logică și fezabilă din perspectiva realizării acesteia. Rezultatele proiectului și indicatorii de realizare sunt corelați cu activitățile și țintele stabilite și sunt fezabile. Rezultatele sunt formulate în termeni cuantificabili, măsurabili și verificabili.

7. Respectarea principiilor orizontale privind promovarea dezvoltării durabile, a egalității de șanse, de gen, nediscriminării și accesibilității persoanelor cu dizabilități (conformarea cu prevederile legale) (0/1)

Se va evalua modul în care proiectul respectă cerințele obligatorii legate de:

- promovarea dezvoltării durabile;
- promovarea egalității de șanse, de gen, nediscriminării și accesibilității persoanelor cu dizabilități;
- respectarea principiului DNSH ("Do no significant harm" - "A nu prejudicia în mod semnificativ").